

Ideju skrejceļš

Komandas idejas anotācija

Komandas nosaukums: Sudrābgārnis (www.freewaterfront.org)

Komandas idejas nosaukums: Ūdensmalu attīstības koncepcija. Droši ikvienam pieejami, labiekārtoti krasti un ūdenssporta attīstība.

Izaicinājums vai iespēja:

- Īsi (spilgti) **raksturojiet izaicinājumu** Ķekavas novadā, kas līdz šim nav pilnvērtīgi atrisināts (vai iespēja, kas nav tikusi izmantota)

Apvienotais Ķekavas novads ir bagāts ar ainaviskiem ūdeņiem: Daugavas krasts ar Vimbukroga stāvkraustu un krācišu biotopu, Ķekaviņa, Misa, Titurgās ezers, Kausezers, Pakuļu ezers, Zāļezers, Lejas ezers, Daugavas-Misas kanāls, Baldones pagasta un Ķekavas pagasta karjeri, ko aktīvi izmanto vietējo kopienu iedzīvotāji. Diemžēl novada ūdensmalās ir tikai pāris labiekārtotas atpūtas vietas, tās ir pārslogotas, bet nekoptās ūdensmalas un akvatorija aizaug. Lielā Ķekavas novada ūdensmalu sakopšana un atvēršana iedzīvotājiem ir vienlaikus iespēja novadu konkurencē par iedzīvotājiem, bet arī izaicinājums, kam nepieciešama stratēģija un mērķtiecīgi finanšu instrumenti.

- norādiet **mērķauditoriju** vai jomu, kuru skar minētais izaicinājums vai iespēja

Apvienotā Ķekavas novada iedzīvotāji, "pierīgas" vienas dienas tūristi, Salaspils, Olaines, Mārupes, Bauskas novada iedzīvotāji, ūdenssportisti, Lietuvas un Igaunijas ceļotāji.

- norādiet **pamatojumu (avotus)**, kas liecina par izaicinājuma/ iespējas eksistenci (lietotāju interviju vai citu izpēti metožu (e.g. novērojumu, aptauju) rezultāti)

PIRMAIS AVOTS. 2018.-2019. Daugavas baseina ekonomiskās aktivitātes rosināšanas izpēti astoņu partnerību un 21 daugaviešu pašvaldības LEADER sadarbības projekts, pētījuma rezultāti www.daugavabasmalas.lv.

OTRAIS AVOTS. Sabiedrības integrācijas fonda finansētais "pierīgas" trīs partnerību sadarbības projekts „Kaimiņu sadarbība kopīgai attīstībai”, trīs iedzīvotāju foruma kārtas Ķekavā, Olainē un Mārupē/Babītē.

- kas notiks, ja izaicinājums **ilgstoši netiks** risināts?

Ūdenstilpnes ar vāju caurteci, tai skaitā Ķekavas krasts Daugavā starp to un Doles salu, aizaugs, ekosistēma degradēsies, krasti erodēs. Saglabājoties pozitīva iedzīvotāju skaita pieauguma tendencei novadā, degradētie krasti un ūdenstilpnes būtiski pasliktinās iedzīvotāju dzīves kvalitāti, radīs piesārņojuma ķēdes reakciju. Ir pierādīts, ka sakopta ūdensmala pievieno vismaz 10% no vērtības tai pieguļošajiem tpašumiem. Ķekavas novads zaudēs konkurencē par ekonomiski aktīvu un labklājīgu iedzīvotāju ar labiekārtotajiem Mārupes un Olaines novadiem. Iedzīvotāji tomēr turpinās peldēties un atpūsties pat nekoptās un bīstamās ūdensmalās, tā apdraudot savu veselību un dzīvību, un vēl vairāk piesārņojot degradēto vidi.

Risinājums:

Mērķtiecīga un iekļaujoša attīstība:

- Vidēja termiņa un īstermiņa ūdensmalu attīstības stratēģijas izstrādāšana Ķekavas novadā iesaistot NVO, aktīvās kopienas un uzņēmējus ar procesa uzraudzību un iesaisti Vides un attīstības komisijā, Civilās aizsardzības komisijā, ar nevalstiskā sektora resursu platformas partnerības "Daugavkrasts" palīdzību un ar uzņēmēju padomes palīdzību.

Ūdensmalu attīstības stratēģija ietver sadarbības ar kaimiņu novadiem ūdensmalu apsaimniekošanā, tautas sporta attīstības vīziju ūdensmalās, ūdenssporta attīstības vīziju un novada publisko ūdensmalu lietošanas noteikumus.

- Kopienų virzīta ūdensmalu apsaimniekošanas atbalsta plāna izstrāde. Minimālais labiekārtotas ūdensmalas "komplekts" un praktisks atbalsts labiekārtoto ūdensmalu sakopšanā un labiekārtojumu uzturēšanā. Baldones krāču airētāju krasta labiekārtojuma iecere.
- Novada ūdensmalu interaktīvā karte ar pieejamības nosacījumiem un lietošanas noteikumiem.

Mērķtiecīgas investīcijas

- Pieci flagmaņi – pieci kritiski svarīgi projekti, kas novadā ir realizējami vidējā termiņā:
  - Baldones kanāla labiekārtošana tautas sportam;
  - Ūdenssporta centrs Sausajā Daugavā;
  - Mitrāju taka no Ķekavas krasta uz Daugavas muzeju, pa krācītēm;
  - Tīturgas ezera iespēju parka paplašināšana;
  - Misas upes tīrīšana.

kas ir **galvenie soļi**, lai panāktu pozitīvas pārmaiņas?

1. pilsoniskās sabiedrības iesaiste;
  2. iedzīvotāju vajadzību strukturēts atspoguļojums pašvaldības Vidēja termiņa un īstermiņa ūdensmalu attīstības stratēģijā;
  3. stratēģiju ilgtspēja sadarbojoties pašvaldībai, NVO sektoram, aktīvajām kopienām un uzņēmējiem komisijās, Daugavkrastā, uzņēmēju padomē;
  4. iedzīvotāju virzīta ūdensmalu sakopšana, labiekārtošana, ko atbalsta ar mērķtiecīgiem finanšu instrumentiem;
  5. piecu projektu flagmaņu realizācija.
- **uzskaitiet ieguvumus** Ķekavas novada iedzīvotājiem, kādai konkrētai sociālai grupai vai kādā konkrētā novadam aktuālā jautājumā – kas un par cik mainīsies risinājuma īstenošanas rezultātā,

Novada iedzīvotāji - sakoptā vidē ar tautas sporta iespējām iedzīvotāji vairāk laika pavada svaigā gaisā, dienestiem ir pieejamas ūdensmalas dažādu krīžu risināšanai, un kopienās atjaunosies, vai veidosies no jauna ūdensmalu sadzīves tradīcijas.

"pierīgas" vienas dienas tūristi, Salaspils, Olaines, Mārupes, Bauskas novada iedzīvotāji – interesanti un sakopti galamērķi, kuros pieejami novada mājražotāju un pakalpojumu sniedzēju piedāvājumi. Veselīga konkurence.

Lietuvas un Igaunijas ceļotāji - interesantas starpposma pieturvietas pa ceļam uz Jūrmalu vai iepirkšanos uz Rīgu.

Ūdenssportisti – viņu vajadzībām atbilstošas treniņu un sacensību vietas, novads ir ūdenssporta prasmju un tautas sporta attīstības vieta.

Kopumā ūdensmalu attīstība veicinās paliekošas airēšanas prasmes un iemaņas ikvienam interesentam, prioritāri bērniem un jauniešiem, kas ir nepieciešamas aktīvai un videi draudzīgai dzīvei pie ūdeņiem, kā arī izglītojot lietotāju, popularizējot airēšanu kā dzīvesveidu, dos ieguldījumu novada Daugavas baseina tūrisma un laivošanas pakalpojumu attīstībā, airētāju un zvejnieku kopienu saliedēšanā, daugaviešu dzīvesveida, nodarbju un tradīciju pārmantojamībā

- **aktivitāšu izmērāmie rādītāji** – pēc kā varēs noteikt, ka risinājumam ir pozitīva ietekme
  - Vidēja termiņa un īstermiņa ūdensmalu attīstības stratēģijas rosināti mērķtiecīgi finanšu instrumenti ir pieejami vismaz 10 aktīvo iedzīvotāju kopienām novadā un ir realizēti mazo labiekārtojumu projekti;
  - Kopienų virzīta ūdensmalu apsaimniekošanas atbalsta plāns sadarbībā ar pašvaldību – prognozējami, ekonomiski pamatoti un izsekojami tēriņi publisko ūdensmalu uzturēšanai;
  - aktīvo kopienu un NVO sektora iesaiste Vides un attīstības komisijas, Civilās aizsardzības komisijas darbā stratēģijas ilgtspējai;
  - tautas sporta attīstības vīzija novadā, kas paredz mērķtiecīgu attīstību ne tikai ūdensmalu attīstībai nepieciešamajos labiekārtojumus;
  - pieci apjomīgi realizēti flagmaņprojekti novadā un jauni tūrisma galamērķi;
  - sadarbība ar Salaspils (Daugavas mitrāju taka) un Olaines (Misas tīrīšana) novadiem.
- **ja attiecināms:** no cik alternatīvām risinājums tika izvēlēts kā labākais un uz kādu auditoriju tika testēts
- formulējiet **vismaz divus** iespējamus **risinājuma attīstības scenārijus**:
  - optimālā programma
  - minimālā programma (kā B plāns)

Viedā partnerība:

- kam būtu jābūt **galvenajam (vadošajam) idejas virzītājam?**
- kas ir **sadarbības partneri**, kas varētu iesaistīties ar saviem (kādiem?) resursiem?
- kāds ir **partneru ieguvums** no idejas īstenošanas?
- kas ir **citas ieinteresētās puses** idejas īstenošanā un sasniedzamajos rezultātos?

Idejas ilgtspēja: ja risinājums saistīts ar ilgstošām aktivitātēm (piemēram, uzturēšanas izmaksām vai cilvēkresursu turpmāku iesaisti) – kā tiks nodrošināta idejas **nepārtrauktība**? Kā tiks iegūti finanšu, cilvēku, materiālie u.c. resursi?

Resursi:

- **Baldones kanāla labiekārtošana tautas sportam**
  - Budžets 20 tūkstoši EUR, realizē jaundibināmā Baldones attīstības biedrība.
  - Āra trenāžieri, āra vingrošanas siena ar atbilstošu segumu, lapene, krēsli.
  - Iesaista airēšanas klubu "Baldone", kas ir tiešie labuma guvēji viņu pamatdarbības jomā.
  - Labiekārtojumā izmanto dabisko segumu un dabas pamatnes sniegtās iespējas.
    - **Ūdenssporta centrs Sausajā Daugavā, pie Ķekavas upes iztekas**
  - Budžets apmēram 550 – 600 tūkstoši EUR
  - Centra būve, ārtelpa, pontonu sistēma, āra trenāžieri, prasmju instruktori, treneri, gludūdens airēšanas programmas, kanoe, supošanas ekipējums, svaru zāle.
  - Iesaista Ķekavas novada tiešos labuma guvēju sporta skolu, pašvaldību, biedrību "Ūdensmalu attīstībai", airēšanas klubu "Baldone".
    - **Mitrāju taka no Ķekavas krasta uz Daugavas muzeju, pa krācītēm:**
  - Budžets apmēram 400 tūkstoši EUR
  - 650 m koka taka, kas stiprināta uz pontoniem un krācīšu dolomīta pamatnes, no Ķekavas krasta uz Doles salas krastu, Daugavas muzeju.
  - Sadarbība realizācijā starp Salaspils un Ķekavas novadiem.
  - Savieno veloceliņu Ķekavas krastā un Doles salas/ Daugavas muzeja pastaigu infrastruktūru.
    - **Titurgas ezera iespēju parka paplašināšana**

- Sadarbībā ar Titurgas attīstības biedrību, Titurgas ezera iespēju parka attīstības biedrību
- Titurgas ezera ūdensmalas atpūtas un sporta iespēju dažādošana
  - **Misas upes tīrīšana**
- Budžets apmēram 80 tūkstoši EUR.
- Attīrīšana 80 km līdz ietekai lecavas upē.
- Sadarbība starp Ķekavas un Olaines novadiem.
- Atver upi supotājiem un laivotājiem, ved ūdenstūristus pie pakalpojumu sniedzējiem upes krastos, piemēram, Mellupu kopienu.

Komandas dalībnieku (līdzautoru) kompetence:

- Kapteinis Raivis Širmelis, būvinženieris, vides inženierzinātņu maģistrs, Baldones Labiekārtošanas komisijas vadītājs, Baldones biedrības “Mūzikas Baltā pils” valdes locekle;
- Sandra Zilberta, starptautisko projektu vadītāja, uzņēmēja, biedrības “Ūdensmalu attīstībai” dibinātāja un valdes locekle;
- Guntis Zilberts, hidrotehnisko būvju inženieris, zemūdens darbu speciālists, starptautiskais neatkarīgais hidrotehnisko būvju eksperts, uzņēmējs, biedrības “Ūdensmalu attīstībai” dibinātājs, valdes loceklis;
- Dace Pokšāne, Baldones iedzīvotāja, sportiste, cilvēkiem ar invaliditāti pieejamas vides entuziaste.

Atbilstība normatīvajiem aktiem:

Ideju realizācijai ir nepieciešams saņemt Valsts vides pārvaldes un Ķekavas novada būvvaldes saskaņojumus.

Risinājuma attīstības stadija:

- biedrība “Ūdensmalu attīstībai” piesaistījusi 2 LEADER finansējumus krastu labiekārtošanai Ķekavā un Misā.
- idejas ir testētas pirms hakatona diskusijās par jaunā Ķekavas novada stratēģiju, ko organizēja Ķekavas novada dome.
- finansējums.